

Богдан ВІНОГРАДСЬКИЙ
завідувач кафедри кафедра стрільби
та технічних видів спорту
*Львівський державний університет
фізичної культури імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ТУРИЗМУ НА ЗАХОДІ УКРАЇНИ

Українські негативні чинники впливу на туристичну галузь світу та України, зокрема пандемія й повномасштабна війна, спонукали до пошуку нових шляхів розвитку туристичної галузі. Зокрема, надавачі й користувачі туристичних послуг дедалі більше звертають увагу на альтернативні види туризму. На наш погляд, альтернативний туризм – це підхід до подорожей, що відрізняється від традиційного масового туризму тим, що акцентує на досягненню унікальних, нестандартних, менш відомих аспектів природи, культури, історії та суспільства в межах визначеної території. Він прагне забезпечити глибоке занурення туристів у місцеве середовище, сприяючи взаємодії з місцевими жителями, збереженню природних ресурсів і культурної спадщини, а також сприяє розвитку сталого туризму.

Мета – охарактеризувати можливості й перспективи розвитку альтернативного туризму в західних регіонах України.

Результати роботи. Порівняльний аналіз встановив, що альтернативний туризм у межах заходу України відмінний від класичного туризму за метою, підходами, цінностями, способами організації туристичної діяльності.

Ми систематизували найбільш суттєві аспекти, які відрізняють альтернативний туризм на заході України від класичного.

сичного на основі завдань, способів взаємодії з місцевими громадами, впливу на природне середовище; автентичності й унікальності явища, а також конкретними практиками використання.

Зокрема, завданнями «класичного» туриста зазвичай є відпочинок, релаксація та розваги. Турист може вибрати популярні туристичні пункти, готелі й розважальні заклади. «Альтернативний» турист більше зацікавлений у глибокому розумінні культурних аспектів, взаємодії з місцевими жителями, екологічної свідомості й підтримці сталого розвитку. Він може обирати менш відомі місця та форми активності.

Аналіз способів взаємодії з місцевими громадами у класичному туризмі засвідчив слабку взаємодію з місцевими жителями, оскільки акцент зазвичай ставиться на послуги готелів, ресторанів і туристичних агенцій. «Альтернативні» туристи на теренах заходу України зазвичай активно взаємодіють з місцевими жителями, намагаючись заглибитися в їхній спосіб життя, традиції та культуру. Це передбачає домашній гостьовий прийом, майстер-класи, участь у традиційних заходах, фестивалях, народних і релігійних світах тощо.

Щодо впливів на природне середовище, то масовий класичний туризм може негативно впливати на довкілля через велику кількість відходів, забруднення, ушкодження й «зношення» туристичних місць. Альтернативний туризм більше спрямований на сталий розвиток і відповідальність перед природою. Пропагується екологічний туризм, дотримання екологічних стандартів і навіть залучення туристів до догляду за довкіллям.

Найбільш важливим є те, що класичний туризм може призвести до стандартизації та комерціалізації туристичних зон, що знижує рівень автентичності й унікальності туристичних об'єктів і місць.

Дискусія та висновки. Вважаємо, що альтернативний туризм на теренах заходу України покликаний змінювати парадигму туристичної діяльності, надаючи перевагу взаємодії з місцевими громадами, збереженню природного середовища та збагаченню культурного досвіду.

Основні відмінності альтернативного туризму на теренах заходу України порівняно зі світовими та європейськими практиками:

1. *Автентичність і незмінність.* В Україні альтернативний, зокрема сільський, туризм нерідко базується на автотонних сільських господарствах, де традиції та спосіб життя залишаються практично незмінними впродовж десятиліть. Це посилює автентичність туристичних подорожей порівняно з іншими розвинутими країнами.

2. *Акцентування на природу й рустикальність.* Український альтернативний туризм, особливо в Карпатах, відзначається значним акцентом на красу природи, рустикальний спосіб життя людей і підтримку екологічного балансу.

3. *Сприяння місцевому розвитку.* В українському сільському туризмі часто можна побачити спроби допомоги місцевим громадам розвиватися через туризм, сприяючи підтримці місцевих виробників сільськогосподарських продуктів і різноманітних ремесел.

4. *Соціальний аспект.* На заході України альтернативний, а передусім сільський, туризм передбачає важливість взаємодії туристів із місцевими жителями, підтримання та обмін культурним досвідом і практиками.

Таким чином, альтернативний (сільський) туризм на терени заходу України пропонує унікальні можливості для туристів побачити й відчути справжнє сільське життя, тісну взаємодію з місцевими жителями й насолоду від незабутніх вражень від спілкування з природою та культурою краю.

Список використаних джерел

1. Збитки туристичної галузі. Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://babel.ua/news/57958-derzhagentstvo-turizmu-za-minuliy-rik-turistichna-galuz-zaznala-60-mlrd-grn-zbitkiv> (дата звернення: 27.07.2023).

2. Кифяк В. Ф. Розвиток рекреації і туризму як один із чинників формування інвестиційної привабливості регіону. Економіка та право. 2013. №1. С.128–132.

3. Мельниченко О. А., Шведун В. О. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні : монографія. Харків: Видавництво НУЦЗУ, 2017. 153 с.